Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

11. mai 2017 *

Apellatsioonkaebus — Üldsuse õigus tutvuda dokumentidega — Määrus (EÜ) nr°1049/2001 — Artikli 4 lõike 2 kolmas taane — Dokumentidega tutvumise õiguse erandid — Ebaõige tõlgendus — Kontrollimise, uurimise või audiitorkontrolli eesmärgi kaitse — Dokumentide avalikustamist põhjendav ülekaalukas üldine huvi — Üldine konfidentsiaalsuse eeldus — *EU Pilot*-menetlusega seotud dokumendid

Kohtuasjas C-562/14 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 5. detsembril 2014 esitatud apellatsioonkaebus,

Rootsi Kuningriik, esindajad: A. Falk, C. Meyer-Seitz, U. Persson, N. Otte Widgren, E. Karlsson ja L. Swedenborg,

apellant,

teised menetlusosalised:

Darius Nicolai Spirlea,

Mihaela Spirlea,

elukoht Capezzano Pianore (Itaalia),

hagejad esimeses kohtuastmes,

Euroopa Komisjon, esindajad: H. Krämer ja P. Costa de Oliveira,

kostja esimeses kohtuastmes,

keda toetavad:

Saksamaa Liitvabariik, esindajad: T. Henze ja A. Lippstreu,

menetlusse astuja apellatsioonimenetluses,

Tšehhi Vabariik, esindajad: M. Smolek, D. Hadroušek ja J. Vláčil,

Taani Kuningriik, esindaja: C. Thorning,

Hispaania Kuningriik, esindaja: J. García-Valdecasas Dorrego,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

Soome Vabariik, esindaja: S. Hartikainen,

menetlusse astujad esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja president T. von Danwitz, kohtunikud E. Juhász (ettekandja), C. Vajda, K. Jürimäe ja C. Lycourgos,

kohtujurist: E. Sharpston

kohtusekretär: ametnik K. Malacek,

arvestades kirjalikus menetluses ja 21. aprilli 2016. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 17. novembri 2016. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Käesolevas apellatsioonkaebuses palub Rootsi Kuningriik tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 25. septembri 2014. aasta otsuse Spirlea *vs.* komisjon (T-306/12, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:T:2014:816), millega Üldkohus jättis rahuldamata Darius Nicolai Spirlea ja Mihaela Spirlea hagi, milles paluti tühistada Euroopa Komisjoni 21. juuni 2012. aasta otsus mitte lubada neil tutvuda kahe teabenõudega, mille komisjon oli 10. mail ja 10. oktoobril 2011 saatnud Saksamaa Liitvabariigile *EU Pilot*-menetluses 2070/11/SNCO (edaspidi „vaidlusalune otsus“).

I. Õiguslik raamistik

2 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT 2001, L 145, lk 43; ELT eriväljaanne 01/03, lk 331) sätestab nende institutsioonide dokumentidega tutvumise õiguse põhimõtted, tingimused ja piirangud.

3 Määruse põhjenduses 4 on märgitud:

„Käesoleva määruse eesmärk on rakendada võimalikult täieulatuslikult ellu avalikkuse õigus juurde pääseda dokumentidele ning sätestada sellise juurdepääsu üldpõhimõtted ja piirangud vastavalt [ELTL artikli 15 lõikele 3].“

4 Määruse põhjenduses 11 on kirjas:

„Põhimõtteliselt peaksid kõik institutsioonide dokumendid olema üldsusele kättesaadavad. Tuleks siiski teha erandeid, et kaitsta teatavaid üldisi ja erahuve. Institutsioonidel peaks olema õigus kaitsta vajaduse korral oma sisemisi nõupidamisi ja arutelusid, et tagada võime täita oma ülesandeid. Erandite hindamisel peaksid institutsioonid kõigil liidu tegevusaladel võtma arvesse ühenduse õigusaktides sisalduvaid põhimõtteid isikuandmete kaitse kohta.“

5 Sama määruse artiklis 1 on sätestatud:

„Käesoleva määruse eesmärk on:

a) määrata kindlaks põhimõtted, tingimused ning üldiste või erahuvidega põhjendatud piirangud, mis reguleerivad [ELTL artikli 15 lõikes 3] ette nähtud juurdepääsuõigust Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni (edaspidi „institutsioonid“) dokumentidele, nõnda et neile dokumentidele oleks tagatud võimalikult laiaulatuslik juurdepääs;

b) kehtestada eeskirjad, mis tagavad selle õiguse võimalikult hõlpsalt kasutamise, ning

c) soodustada head haldustava dokumentidele juurdepääsu tagamisel.“

6 Määruse nr 1049/2001 artikkel 2 näeb ette:

„1. Kõigil liidu kodanikel ning kõigil füüsilistel ja juriidilistel isikutel, kelle elukoht või registrijärgne asukoht on mõnes liikmesriigis, on õigus tutvuda institutsioonide dokumentidega, arvestades käesolevas määruses sätestatud põhimõtteid, tingimusi ja piiranguid.

[…]

3. Käesolevat määrust kohaldatakse kõigi institutsiooni käsutuses olevate dokumentide suhtes, see tähendab institutsiooni koostatud ja talle saadetud ning tema valduses olevate dokumentide suhtes kõikides Euroopa Liidu tegevusvaldkondades.

[…]“

7 Määruse artikli 4 lõigetes 2 ja 6 on sätestatud:

„2. „Institutsioonid keelavad juurdepääsu dokumentidele, mille avaldamine kahjustaks:

[…]

— kontrollimiste, uurimise või audiitorkontrolli eesmärki,

välja arvatud juhul, kui avaldamine teenib ülekaalukaid üldisi huve.

[…]

6. Kui mõni eranditest hõlmab ainult osa dokumendist, avalikustatakse dokumendi ülejäänud osad.“

II. Vaidluse taust

8 Hagejad esimeses kohtuastmes, kelle puhul on tegemist vanematega, kelle laps suri augustis 2010 väidetavalt autoloogsete tüvirakkude abil toimuva ravi tagajärjel, mida ta sai Düsseldorfis (Saksamaa) asuvas erakliinikus, esitasid 8. märtsi 2011. aasta kirjas komisjoni tervise peadirektoraadile kaebuse.

9 Kaebuses väitsid nad sisuliselt, et erakliinikul oli võimalik osutada raviteenuseid Saksamaa ametiasutuste tegevusetuse tõttu, kes rikkusid seeläbi Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta määrust (EÜ) nr 1394/2007 uudsete ravimite ning direktiivi 2001/83/EÜ ja määruse (EÜ) nr 726/2004 muutmise kohta (ELT 2007, L 324, lk 121).

10 Komisjon algatas selle kaebuse alusel *EU Pilot*-menetluse 2070/11/SNCO ja võttis ühendust Saksamaa ametiasutustega, et kontrollida, kas kaebuses seoses erakliiniku tegevusega kirjeldatud sündmused võivad kujutada endast määruse nr 1394/2007 rikkumist.

11 Täpsemalt saatis komisjon 10. mail ja 10. oktoobril 2011 Saksamaa Liitvabariigile kaks teabenõuet (edaspidi „vaidlusalused dokumendid“), millele viimane vastas vastavalt 7. juulil ja 4. novembril 2011.

12 Hagejad esimeses kohtuastmes taotlesid 23. veebruaril ja 5. märtsil 2012 määruse nr 1049/2001 alusel võimalust tutvuda dokumentidega, mis sisaldavad teavet nende kaebuse läbivaatamise kohta. Nad palusid luba tutvuda eeskätt esiteks Saksamaa Liitvabariigi poolt 4. novembril 2011 esitatud seisukohtadega ja teiseks vaidlusaluste dokumentidega.

13 Komisjon keeldus 26. märtsil 2012 kahe eraldi kirjaga hagejatel nende seisukohtade ja dokumentidega tutvuda võimaldamisest.

14 Hagejad esitasid 30. märtsil 2012 komisjonile kordustaotluse määruse nr 1049/2001 artikli 7 lõike 2 alusel.

15 Komisjon teavitas 30. aprillil 2012 neid sellest, et kaebuses esitatud teabe ning Saksamaa ametiasutuste poolt teabenõuete alusel edastatud seisukohtadega arvestades ei ole tal võimalik tuvastada, et Saksamaa Liitvabariik on pannud toime liidu õiguse ja täpsemalt määruse nr 1394/2007 väidetud rikkumise. Komisjon andis neile lisaks teada, et kui nad ei esita täiendavaid tõendeid, teeb ta ettepaneku uurimine lõpetada.

16 Komisjon keeldus 21. juunil 2012 vaidlusaluse otsusega määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmanda taande alusel võimaldamast tutvuda taotletud dokumentidega. Ta asus sisuliselt seisukohale, et nende dokumentide avalikustamine võib kahjustada Saksamaa Liitvabariigi suhtes algatatud uurimismenetluse nõuetekohast toimimist. Lisaks sellele oli ta seisukohal, et nende dokumentidega osaline tutvumine vastavalt määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikele 6 ei ole käesoleval juhul võimalik. Lõpuks tuvastas komisjon, et ei esine mingit sellist ülekaalukat üldist huvi määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 viimase lauseosa tähenduses, mis põhjendaks nende dokumentide avalikustamist.

17 Komisjon teavitas 27. septembril 2012 hagejaid esimeses kohtuastmes sellest, et *EU Pilot*-menetlus 2070/11/SNCO oli lõplikult lõpetatud.

III. Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

18 Hagejad esimeses kohtuastmes esitasid Üldkohtu kantseleisse 6. juulil 2012 saabunud hagiavalduse, nõudes vaidlusaluse otsuse tühistamist. Komisjon palus Üldkohtul jätta hagi põhjendamatuse tõttu rahuldamata.

19 Üldkohtu menetluses astusid hagejate nõuete toetuseks menetlusse Taani Kuningriik, Soome Vabariik ja Rootsi Kuningriik; komisjoni nõuete toetuseks astusid menetlusse Tšehhi Vabariik ja Hispaania Kuningriik.

20 Hagejad esimeses kohtuastmes esitasid hagi põhjenduseks sisuliselt neli väidet, mis käsitlesid vastavalt seda, et rikutud on määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõiget 2, määruse artikli 4 lõiget 6, põhjendamiskohustust ja komisjoni 20. märtsi 2002. aasta teatist Euroopa Parlamendile ja Euroopa Ombudsmanile „Suhted kaebuse esitajaga seoses ühenduse õiguse rikkumistega“ (KOM(2002) 141 (lõplik)) (EÜT 2002, C 244, lk 5).

21 Üldkohus lükkas need väited tagasi ja jättis sellest lähtuvalt hagi tervikuna rahuldamata.

IV. Poolte nõuded ja menetlus Euroopa Kohtus

22 Oma apellatsioonkaebuses palub Rootsi Kuningriik Euroopa Kohtul tühistada vaidlustatud kohtuotsuse ja vaidlusaluse otsuse ning mõista kohtukulud välja komisjonilt.

23 Taani Kuningriik palub Euroopa Kohtul tühistada vaidlustatud kohtuotsuse.

24 Soome Vabariik palub Euroopa Kohtul tühistada vaidlustatud kohtuotsuse ja vaidlusaluse otsuse.

25 Komisjon ja Hispaania Kuningriik paluvad Euroopa Kohtul jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja mõista kohtukulud välja Rootsi Kuningriigilt.

26 Tšehhi Vabariik palub Euroopa Kohtul jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.

27 Euroopa Kohtu presidendi 7. aprilli 2015.aasta määrusega lubati Saksamaa Liitvabariigil astuda menetlusse komisjoni nõuete toetuseks. Nimetatud liikmesriik palub Euroopa Kohtul jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.

V. Apellatsioonkaebus

28 Oma apellatsioonkaebuse põhjenduseks esitab Rootsi Kuningriik kolm väidet, millest esimene käib selle kohta, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandas taandes ette nähtud erandit tõlgendati vääralt, mis tõi kaasa *EU Pilot*-menetlusega seotud dokumentide üldise konfidentsiaalsuse eelduse ebaõige kohaldamise; teine selle kohta, et tõlgendati vääralt määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 viimast lauseosa seoses ülekaaluka üldise huvi olemasoluga, ning kolmas selle kohta, et Üldkohus tegi vea, kui ta keeldus võtmast arvesse asjaolu, et *EU Pilot*-menetlus lõpetati pärast vaidlusaluse otsuse vastuvõtmist.

A. Esimene väide

1. Poolte argumendid

29 Rootsi Kuningriik meenutab, et liidu institutsioonide tegevusele kohaldatakse üldpõhimõtet, mille kohaselt tagatakse võimalikult ulatuslik läbipaistvus, nagu see ilmneb ELL artiklist 1, ELTL artiklist 15 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklist 42. Ta väidab, et vastavalt 1. juuli 2008. aasta kohtuotsusele Rootsi ja Turco *vs*. nõukogu (C-39/05 P ja C-52/05 P, EU:C:2008:374) on üldsuse kontroll institutsioonide tegevuse üle üks demokraatliku ühiskonna põhialuseid ning erandeid sellest põhimõttest tuleb tõlgendada täht-tähelt, nagu see tuleneb määruse nr 1049/2001 põhjendustest 1–4.

30 Rootsi Kuningriik on arvamusel, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 63 ja 80 esitatud kaalutluste puhul on rikutud õigusnorme, kuna esiteks ei saanud Üldkohus otsustada, et komisjon võib selleks, et keelduda *EU Pilot*-menetlust puudutavate vaidlusaluste dokumentidega tutvuda võimaldamisest määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandas taandes ette nähtud uurimise eesmärki kaitsva erandi alusel, tugineda sellise üldise konfidentsiaalsuse eelduse olemasolule, mida kohaldatakse teatavatele dokumendikategooriatele, ning teiseks oleks Üldkohus pidanud otsustama, et komisjon oli antud juhul kohustatud vaidlusaluseid dokumente individuaalselt ja konkreetselt hindama.

31 Liikmesriik kritiseerib vaidlustatud kohtuotsuse punktis 56 toodud hinnanguid ning väidab, et *EU Pilot* -menetluse ja rikkumismenetluse vahelised erinevused on võimalikest sarnasustest arvukamad, mistõttu ei ole põhjendatud rikkumismenetluse kohtueelset etappi puudutavate dokumentide üldise konfidentsiaalsuse eelduse kohaldamine dokumentidele, mis puudutavad *EU Pilot*-menetlust.

32 Rootsi Kuningriigi arvates ei saa esiteks põhjendatult väita, vastupidi vaidlustatud kohtuotsuse punktis 62 esitatud kinnitusele, et *EU Pilot*-menetluse ainus eesmärk on vältida liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi esitamist, kuna selle menetluse laad ja eesmärk on erinevad, sest sellega tahetakse komisjonile eeskätt anda võimalus küsida puhtalt faktilist teavet. Seejärel suhtleb komisjon *EU Pilot* -menetluse raames liikmesriigiga, heitmata talle selles etapis ette liidu õiguse rikkumist. Lõpuks sisaldavad *EU Pilot*-menetluste dokumendid harva komisjoni seisukohti, millele võidaks tugineda võimalikus rikkumismenetluses.

33 Rootsi Kuningriik arvab, et 14. novembri 2013. aasta kohtuotsuse LPN ja Soome *vs*. komisjon (C-514/11 P ja C-605/11 P, EU:C:2013:738) punktidest 47–49 nähtub selgelt, et peale kvalitatiivsete nõuete, millele peab vastama menetlus, millega asjaomane dokument on seotud, eeldab üldise konfidentsiaalsuse eelduse kohaldamine ka seda, et nende dokumentide arv oleks piisavalt suur. Ta väidab, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 74 ja 75 sisalduvates Üldkohtu kaalutlustes on rikutud õigusnormi ning haldussuutlikkuse küsimus, millega saab põhjendada üldise konfidentsiaalsuse eelduse kohaldamist, ei saa tekkida siis, kui dokumentidega tutvumise taotlus puudutab ainult kahte dokumenti.

34 Taani Kuningriik ja Soome Vabariik väidavad, et *EU Pilot*-menetlused võivad hõlmata suurt hulka juhtusid alates puhtalt faktilistest olukordadest kuni juhtumiteni, mis on sarnased rikkumismenetluste kohtueelse etapiga, mistõttu on alles pärast dokumentidega tutvumise taotlusega hõlmatud dokumentide konkreetset hindamist võimalik otsustada nende avalikustamise üle. Soome Vabariik leiab samuti, et selle uurimine, kuidas liikmesriik liidu õigust järgib, ei ole piisav, et põhjendada üldise konfidentsiaalsuse eelduse kohaldamist dokumentidele, mis on seotud selle uurimisega, ning et otsus algatada ELTL artiklis 258 ette nähtud ametlik menetlus on selle üldise eelduse kohaldamise tingimus.

35 Komisjon, Saksamaa Liitvabariik, Tšehhi Vabariik ja Hispaania Kuningriik vaidlevad nendele argumentidele vastu.

2. Euroopa Kohtu hinnang

36 *EU Pilot*-menetluse laad ja põhitunnused on esile toodud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 10 ja 11 ning ükski apellatsioonimenetluse pool ei ole neid vaidlustanud.

37 Neid järeldusi kinnitavad samuti komisjoni 3. märtsi 2010. aasta aruanne „Katseprojekti „EU Pilot“ hindamisaruanne“ (KOM (2010) 70 lõplik) ning komisjoni 21. detsembri 2011. aasta teine hindamisaruanne (KOM (2011) 930 lõplik). Eeskätt viimati nimetatud aruande 3. leheküljel esitas komisjon *EU Pilot*-menetluse kirjelduse:

„Katseprojekt „EU Pilot“ on komisjoni jaoks peamine vahend, mille kaudu suhelda projektis osalevate liikmesriikidega varajases etapis (st enne [ELTL] artikli 258 kohase rikkumismenetluse algatamist) teemadel, millega seoses tekib küsimus, kas [liidu] õigust kohaldatakse nõuetekohaselt või kas liikmesriigi õigusaktid on vastavuses [liidu] õigusaktidega. Kui võib olla põhjust rikkumismenetluse algatamiseks, kasutatakse üldjuhul kõigepealt katseprojekti „EU Pilot”, enne kui komisjoni astub esimese sammu [ELTL] artikli 258 kohase menetluse algatamiseks. See süsteem asendab varasemat üldist tava, mille kohaselt komisjon saatis sellisel juhul ametlikud kirjad.“

38 Nendest järeldustest ja aruandest selgub, et *EU Pilot*-menetlus on komisjoni ja liikmesriikide vaheline koostöömenetlus, mis võimaldab kontrollida, kas liidu õigust on järgitud ja liikmesriikides õigesti kohaldatud. Seda liiki menetluse eesmärk on tõhusalt lahendada võimalikud liidu õiguse rikkumised, vältides nii palju kui võimalik rikkumismenetluse ametlikku algatamist ELTL artikli 258 alusel.

39 *EU Pilot*-menetluse eesmärk on seega valmistada ette või vältida rikkumismenetlust liikmesriigi vastu.

40 Euroopa Kohus leidis 14. novembri 2013. aasta otsuses LPN ja Soome *vs*. komisjon (C-514/11 P ja C-605/11 P, EU:C:2013:738), et rikkumismenetlusega seotud dokumentidele võib kohtueelses etapis kohaldada üldist konfidentsiaalsuse eeldust. Euroopa Kohus asus sama kohtuotsuse punktis 65 seisukohale, et „võib eeldada, et rikkumismenetlusega seotud dokumentide avalikustamine selle menetluse kohtueelses etapis võib muuta selle menetluse olemust ja kulgu ning et seetõttu kahjustaks see avalikustamine põhimõtteliselt uurimise eesmärkide kaitset määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmanda taande tähenduses“.

41 Järelikult kohtuasjas, milles tehti eelmises punktis viidatud kohtuotsus, peeti selle eeldusega hõlmatuks kõiki dokumente, sõltumata sellest, kas need koostati selle menetluse mitteametlikus etapis, see tähendab enne komisjoni poolt asjaomasele liikmesriigile märgukirja saatmist, või menetluse ametlikus etapis, see tähendab pärast märgukirja saatmist.

42 On selge, et nimetatud kohtuasjas ei kohaldatud *EU Pilot*-menetlust, kuna see menetlus kehtestati alles alates 2008. aastast.

43 Nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 66 õigusnormi rikkumata tõdes, siis *EU Pilot* -menetlus üksnes formaliseeris või struktureeris teabevahetuse, mis leidis komisjoni ja liikmesriikide vahel tavapäraselt aset sellise uurimise mitteametlikus etapis, mis puudutas võimalikke liidu õiguse rikkumisi.

44 Kuigi 16. juuli 2015. aasta kohtuotsuse ClientEarth *vs*. komisjon (C-612/13 P, EU:C:2015:486) punktis 78 täpsustas Euroopa Kohus, et üldist konfidentsiaalsuse eeldust ei kohaldata dokumentidele, mida dokumentidega tutvuda võimaldamisest keeldumise otsuse hetkel ei ole kantud poolelioleva haldus- või kohtumenetluse toimikusse, siis see arutluskäik ei takista selle eelduse kohaldamist *EU Pilot*-menetlusega seotud dokumentidele, mis on selgelt piiritletud nende kuulumisega pooleliolevasse haldusmenetlusesse.

45 Järelikult seni, kuni *EU Pilot*-menetluse raames läbi viidud uurimise kohtueelses etapis on oht, et muudetakse kohustuste rikkumise menetluse laadi ja kulgu ning kahjustatakse selle menetluse eesmärke, on üldise konfidentsiaalsuse eelsuse kohaldamine komisjoni ja asjaomase liikmesriigi vahetatud dokumentidele kooskõlas Euroopa Kohtu lahendusega 14. novembri 2013. aasta otsuses LPN ja Soome *vs*. komisjon (C-514/11 P ja C-605/11 P, EU:C:2013:738) põhjendatud. Oht on olemas hetkeni, kui *EU Pilot*-menetlus lõpetatakse ja kui liikmesriigi vastu ametliku rikkumismenetluse algatamine lõplikult välistatakse.

46 See üldine eeldus ei välista võimalust tõendada, et asjaomane dokument, mille avalikustamist taotletakse, ei ole selle eeldusega hõlmatud, või et dokumendi avalikustamiseks esineb ülekaalukas üldine huvi määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 viimase lauseosa alusel (kohtuotsus, 14.11.2013, LPN ja Soome *vs*. komisjon, C-514/11 P ja C-605/11 P, EU:C:2013:738, punkt 66).

47 Mis puudutab komisjoni väidetavat kohustust hinnata konkreetselt ja individuaalselt *EU Pilot* -menetlusega hõlmatud dokumente, millega tutvumist taotleti, siis märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 83 õigesti, et selline kohustus võtaks üldiselt konfidentsiaalsuse eelduselt kasuliku mõju, viidates 14. novembri 2013. aasta kohtuotsuse LPN ja Soome *vs*. komisjon (C-514/11 P ja C-605/11 P, EU:C:2013:738) punktile 68.

48 Käesolevas asjas tõdes Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 45, mida käesolevas apellatsioonimenetluses ei ole vaidlustatud, et asjaomane *EU Pilot*-menetlus on „uurimine“ määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmanda taande tähenduses.

49 Seejärel analüüsis Üldkohus küsimust, kas komisjon võib tugineda üldisele eeldusele, et kahjustatakse määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandas taandes ette nähtud erandiga silmas peetud eesmärke, selleks et keelduda võimaldamast tutvuda *EU Pilot*-menetlusega seotud dokumentidega, ning vastas sellele küsimusele vaidlustatud kohtuotsuse punktides 63 ja 80 jaatavalt.

50 Mis puudutab käesoleva kohtuotsuse punktis 15 viidatud komisjoni 30. aprilli 2012. aasta kirja mõju kohustusele avalikustada vaidlusalused dokumendid, siis tuleb märkida, et see kiri ei ole komisjoni lõplik otsus jätta algatamata ametlik rikkumismenetlus Saksamaa Liitvabariigi vastu, vaid selles teatatakse lihtsalt tema esialgsest kavatsusest uurimine lõpetada. Lõplik otsus jätta ametlik rikkumismenetlus Saksamaa Liitvabariigi vastu algatamata võeti alles 27. septembril 2012 *EU Pilot* -menetluse lõpetamisega. Järelikult kui 21. juuni 2012. aasta vaidlusalune otsus võeti vastu pärast 30. aprilli 2012. aasta kirja, siis võeti see otsus vastus siiski enne, kui 27. septembril 2012 jäeti algatamata ametlik rikkumismenetlus. Seega ei mõjuta 30. aprilli 2012. aasta kiri komisjoni õigust tugineda üldisele konfidentsiaalsuse eeldusele, millele on viidatud käesoleva kohtuotsuse eelmises punktis.

51 Eeltoodud kaalutlusi arvestades ei rikkunud Üldkohus õigusnormi, kui ta tunnistas, et komisjonil on siis, kui ta tugineb määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandas taandes ette nähtud uurimist kaitsvale erandile, õigus toetuda üldisele konfidentsiaalsuse eeldusele, mida kohaldatakse teatud dokumendikategooriatele, et keelduda võimaldamast tutvuda *EU Pilot*-menetlusega seotud dokumentidega, ilma taotletud dokumente konkreetselt ja individuaalselt hindamata.

52 Neil asjaoludel tuleb esimene väide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

B. Teine väide

1. Poolte argumendid

53 Rootsi Kuningriik, keda toetab Soome Vabariik, väidab, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 94 ja 95 sisalduv Üldkohtu otsus rikub õigusnormi, kuna Üldkohus asus ekslikult seisukohale, et komisjon ei teinud hindamisviga, kui ta asus käesolevas asjas seisukohale, et ükski ülekaalukas üldine huvi ei põhjenda vaidlusaluste dokumentide avalikustamist määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 viimase lauseosa tähenduses, sest kõige parem viis üldiste huvide teenimiseks on Saksamaa Liitvabariigi suhtes algatatud *EU Pilot*-menetluse lõpuleviimine. Viidates 1. juuli 2008. aasta kohtuotsuse Rootsi ja Turco *vs*. nõukogu (C-39/05 P ja C-52/05 P, EU:C:2008:374) punktile 44, väidab Rootsi Kuningriik, et komisjon ei pea hindama, milline on parim viis teenida üldist huvi, vaid kontrollima, ega ei ole olemas ülekaalukat üldist huvi, mida dokumentide avalikustamine teeniks.

54 Saksamaa Liitvabariik vaidleb nendele argumentidele vastu.

2. Euroopa Kohtu hinnang

55 Üldkohus tõdes vaidlustatud kohtuotsuse punktis 97, et hagejad esimeses kohtuastmes piirdusid vaidlusaluste dokumentidega tutvumise taotluse põhjenduseks üksnes üldiste väidetega, mille kohaselt nende dokumentide avalikustamine on vajalik rahvatervise kaitseks, ning nad ei täpsustanud konkreetseid põhjusi, kuidas selline avalikustamine teeniks seda üldist huvi. Üldkohus meenutas vaidlustatud kohtuotsuse samas punktis aga õigesti, et selle tuvastamiseks, et käesolevas asjas vastas vaidlusaluste dokumentide avalikustamine sellisele vajadusele, oleksid hagejad esimeses kohtuastmes pidanud tõendama sellist avalikustamist põhjendada võiva ülekaaluka üldise huvi olemasolu määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmanda taande viimase lauseosa tähenduses.

56 Euroopa Kohus juba otsustas, et see, kes väidab, et on olemas ülekaalukas üldine huvi, peab konkreetselt tooma esile asjaolud, mis põhjendavad asjaomaste dokumentide avalikustamist, ning et puhtalt üldiste kaalutluste esiletoomine ei ole piisav selleks, et tuvastada, et ülekaalukas üldine huvi kaalub üles kõnealuste dokumentide avalikustamisest keeldumise põhjused (vt selle kohta kohtuotsus, 14.11.2013, LPN ja Soome *vs*. komisjon, C-514/11 P ja C-605/11 P, EU:C:2013:738, punktid 93 ja 94 ning seal viidatud kohtupraktika).

57 Sellega seoses tuleb tõdeda, et ühegi käesolevas kohtuasjas esitatud asjaolu pinnalt ei saa tuvastada, et on rikutud õigusnormi vaidlustatud kohtuotsuse punktis 97 sisalduvates Üldkohtu kaalutlustes, mis on seotud nii hagejatel esimeses kohtuastmes lasuva tõendamiskoormise kui ka asjaoluga, et viimati nimetatud piirdusid üldiste väidetega, et rahvatervise kaitse nõuab, et neil oleks võimalik tutvuda vaidlusaluste dokumentidega, esitamata konkreetseid põhjendusi selle kohta, et rahvatervise kaitse on ülekaalukas üldine huvi.

58 Neil asjaoludel ei ole Rootsi Kuningriigil alust väita, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta leidis, et komisjon võis õigustatult leida, et käesolevas asjas ei põhjenda ükski ülekaalukas üldine huvi dokumentide avalikustamist määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 viimase lauseosa alusel.

59 Apellatsioonkaebuse teine väide tuleb seega tagasi lükata.

C. Kolmas väide

1. Poolte argumendid

60 Rootsi Kuningriik, kes kritiseerib vaidlustatud kohtuotsuse punkte 100 ja 101, väidab, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta keeldus möönmast, et asjaolusid, mis leidsid aset pärast määruse nr 1049/2001 alusel tehtud dokumendiga tutvuda võimaldamisest keeldumise otsust, peavad liidu kohtud samuti arvesse võtma, kui nad viivad ELTL artikli 263 alusel läbi kontrolli sellise otsuse õiguspärasuse üle. Liikmesriik on seisukohal, et käesolevas asjas on nii, et kuigi *EU Pilot*-menetlus lõpetati pärast vaidlusaluse otsuse vastuvõtmist, oleks Üldkohus pidanud määrust nr 1049/2001 arvestades seda asjaolu arvesse võtma.

61 Liikmesriik väidab, et kuigi uusi asjaolusid saab analüüsida üksnes asjaomasele institutsioonile adresseeritud uue dokumentidega tutvumise taotluse raames, on sellise korra tagajärg paralleelsed menetlused, menetluste pikenemine ja taotlejate halduskoormuse suurenemine. Lisaks tugines Üldkohus oma otsuse põhjendamiseks Euroopa Kohtu praktikale, mis puudutab riigiabi menetlusi, mida ei saa üle kanda määruse nr 1049/2001 alusel vastu võetud otsustele. Rootsi Kuningriik on arvamusel, et Üldkohus oleks pidanud pigem arvestama 15. septembri 2011. aasta otsuse Koninklijke Grolsch *vs*. komisjon (T-234/07, EU:T:2011:476) punktidega 37–41.

62 Komisjon, Tšehhi Vabariik ja Saksamaa Liitvabariik vaidlevad nendele argumentidele vastu.

2. Euroopa Kohtu hinnang

63 Nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 100 õigesti tõdes, tuleneb Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast, et liidu akti õiguspärasust tuleb hinnata nende faktiliste ja õiguslike asjaolude alusel, mis olid olemas akti vastuvõtmise kuupäeval (kohtuotsus, 3.9.2015, Inuit Tapiriit Kanatami jt *vs*. komisjon, C-398/13 P, EU:C:2015:535, punkt 22 ja seal viidatud kohtupraktika).

64 Neil asjaoludel tuleb apellatsioonkaebuse kolmas väide, et Üldkohus oleks pidanud võtma arvesse asjaomase *EU Pilot*-menetluse lõpetamist, mis toimus pärast vaidlusaluse otsuse vastuvõtmist, lükata põhjendamatuse tõttu tagasi.

65 Seetõttu tuleb hagi tervikuna rahuldamata jätta.

VI. Kohtukulud

66 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 184 lõige 2 näeb ette, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu, otsustab Euroopa Kohus kohtukulude jaotuse.

67 Kodukorra artikli 138 lõike 1 kohaselt, mida kohaldatakse kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel apellatsioonimenetlusele, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitamata kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Sama kodukorra artikli 140 lõike 1 kohaselt kannavad menetlusse astunud liikmesriigid ise oma kohtukulud.

68 Kuna Rootsi Kuningriik on kohtuvaidluse kaotanud ja komisjon on nõudnud kohtukulude temalt väljamõistmist, tuleb komisjoni kohtukulud sellelt liikmesriigilt välja mõista.

69 Tšehhi Vabariik, Taani Kuningriik, Saksamaa Liitvabariik, Hispaania Kuningriik ja Soome Vabariik kannavad ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

1) **Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.**

2) **Mõista Euroopa Komisjoni kohtukulud välja Rootsi Kuningriigilt.**

3) **Jätta Tšehhi Vabariigi, Taani Kuningriigi, Saksamaa Liitvabariigi, Hispaania Kuningriigi ja Soome Vabariigi kohtukulud nende endi kanda.**

Allkirjad